

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

9. фебруар 2020.

Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

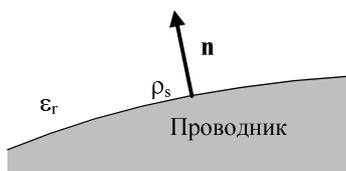
Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							Да		
П1	П2	П3	/							УКУПНО ИСПИТ			
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ				УКУПНО ПОЕНА	КОНАЧНА ОЦЕНА		
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно				

ПИТАЊА

1. У лопти полупречника a , у вакууму, расподељено је наелектрисање густине $\rho(r) = \rho_0 r / a$, где је ρ_0 константа, а r одстојање од центра лопте. Одредити израз за потенцијал центра лопте у односу на референтну тачку у бесконачности.

2. Густина површинског слободног наелектрисања на површи проводника у електростатичком пољу је ρ_s , а вектор нормале на површ проводника је $\mathbf{n}$ (као на слици). На проводник се наслања диелектрик релативне пермитивности ϵ_r . Одредити: (а) густину површинског везаног наелектрисања у диелектрику непосредно уз површ проводника и (б) **вектор** електричног поља у диелектрику непосредно уз површ проводника.

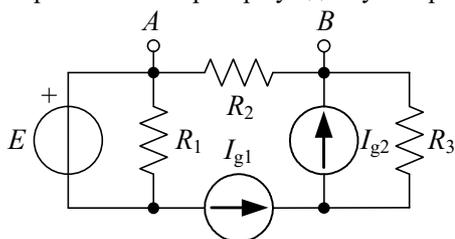

(а)

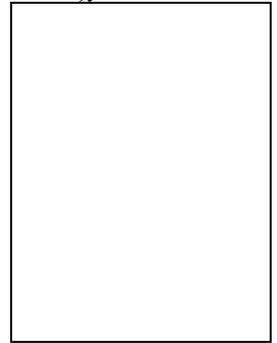
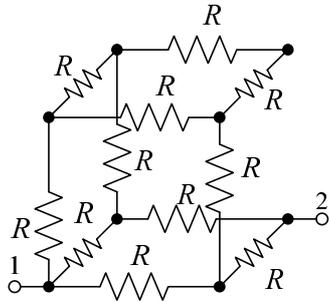

(б)

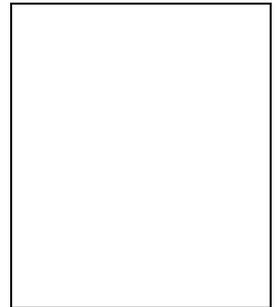
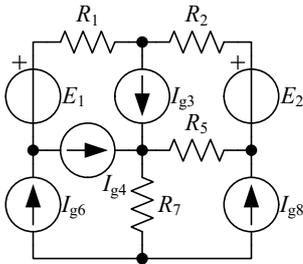
3. У колу сталне струје на слици је $E = 7 \text{ V}$, $I_{g1} = 2 \text{ mA}$, $I_{g2} = 3 \text{ mA}$, $R_1 = 10 \text{ k}\Omega$ и $R_2 = R_3 = 5 \text{ k}\Omega$. Израчунати параметре Нортеновог генератора у односу на прикључке A и B . Скицирати тај генератор и означити потребне референтне смерове.

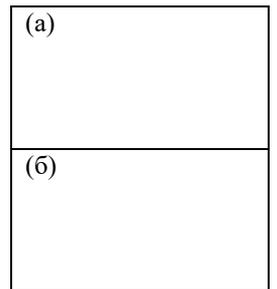
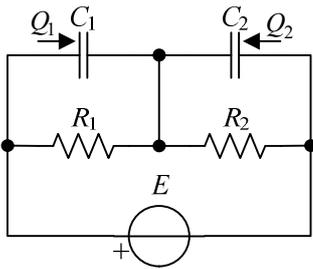
4. Једанаест отпорника једнаких отпорности R везано је као на слици. Одредити еквивалентну отпорност између тачака 1 и 2.

5. У колу сталне струје приказаном на слици је $E_1 = 3\text{ V}$, $E_2 = 7\text{ V}$, $R_1 = R_2 = R_5 = R_7 = 50\ \Omega$, $I_{g3} = I_{g4} = I_{g6} = 20\text{ mA}$ и $I_{g8} = 40\text{ mA}$. Израчунати снагу идеалног струјног генератора I_{g4} .

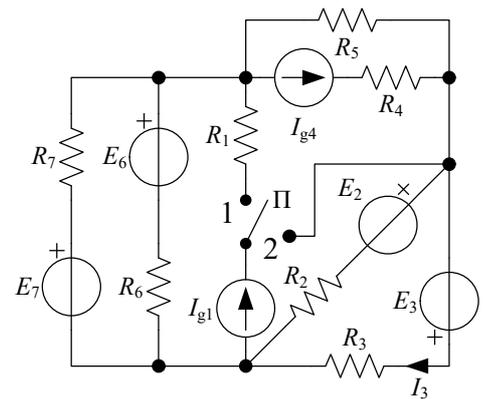
6. У колу на слици емс идеалног напонског генератора је стална. Позната је капацитивност $C_1 = 25\ \mu\text{F}$. У стационарном стању однос снага отпорника је $P_{R_1}/P_{R_2} = 3$, а однос електричних енергија кондензатора је $W_{e1}/W_{e2} = 5$. Израчунати (а) капацитивност C_2 и (б) однос наелектрисања Q_1/Q_2 .

ЗАДАЦИ

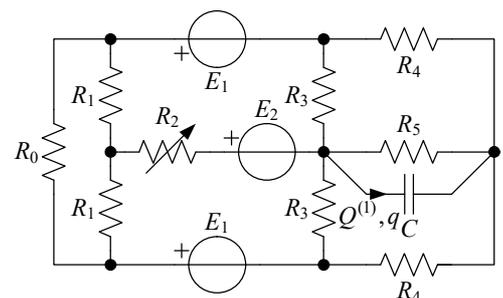
1. (Задатак се ради полазећи од прве стране вежбанке.)

За коло сталне струје са слике познато је $R_1 = R_2 = R_5 = 300\ \Omega$, $R_3 = R_4 = 600\ \Omega$, $E_2 = 6\text{ V}$, $E_3 = 3\text{ V}$, $E_6 = 48\text{ V}$ и $I_{g4} = 20\text{ mA}$. Преклопник Π је у положају 1. Када је струја идеалног струјног генератора $I'_{g1} = 90\text{ mA}$, струја треће гране је $I'_3 = 40\text{ mA}$. Када је струја идеалног струјног генератора $I''_{g1} = 180\text{ mA}$, струја треће гране је $I''_3 = 60\text{ mA}$. Затим се преклопник Π пребаци у положај 2. За тај положај преклопника Π , одредити границе за струју идеалног струјног генератора I_{g1} тако да се идеални напонски генератор E_6 понаша као генератор.

2. (Задатак се ради полазећи од последње стране вежбанке.)

За коло сталне струје са слике познато је $R_0 = R_3 = 20\ \Omega$, $R_1 = 5\ \Omega$, $R_4 = 40\ \Omega$, $R_5 = 10\ \Omega$, $E_2 = 30\text{ V}$ и $C = 2\ \mu\text{F}$. У првом стационарном стању, када је $R_2^{(1)} = 10\ \Omega$, оптерећеност кондензатора је $Q^{(1)} = -2,5\ \mu\text{C}$. Затим се отпорност другог отпорника промени на $R_2^{(2)} = 40\ \Omega$ и успостави се ново стационарно стање. Израчунати (а) E_1 и (б) проток q између два стационарна стања.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

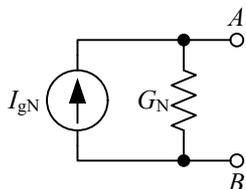
ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 9. ФЕБРУАРА 2020. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. $V = \frac{\rho_0 a^2}{3\epsilon_0}$.

2. (a) $\rho_{ps} = -\frac{\epsilon_r - 1}{\epsilon_r} \rho_s$ и (б) $\mathbf{E} = \frac{\rho_s}{\epsilon_0 \epsilon_r} \mathbf{n}$.

3. $I_{gN} = -2 \text{ mA}$, $G_N = 200 \text{ }\mu\text{S}$,

4. $R_{12} = \frac{9R}{10}$.

5. $P_{I_{g4}} = -80 \text{ mW}$.

6. (a) $C_2 = 45 \text{ }\mu\text{F}$ и (б) $\frac{Q_1}{Q_2} = -\frac{5}{3}$.

ЗАДАЦИ

1. Идеални напонски генератор E_6 понашаће се као генератор ако је $I_{g1} < 270 \text{ mA}$.

2. (a) $E_1 = 20 \text{ V}$. (б) $q = 1,5 \text{ }\mu\text{C}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 13. ФЕБРУАРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У САЛИ 95А), САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 14. ФЕБРУАРА ОД 16:00 ДО 16:45 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 14. ФЕБРУАРА У 17:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике